

„Tele vagyok tenni akarással és optimizmussal...”

Interjú Ritter Imre országgyűlési képviselővel

– Kemény hónapok állnak Ritter Imre mögött, aki már tavaly ősszel, a Magyarországi Németek Országos Önkormányzata októberi közgyűlésén született döntést követően megkezdte a felvilágosító munkát a hazai német közösség körében. Azért, hogy önálló képviselőt küldjenek a parlamentbe. Heinek Ottó elnökkel körbejárták az országot. Így utólag tudja már, hány településen járt összesen?

– A Magyarországi Németek Országos Önkormányzatának Közgyűlése már bő egy éve foglalkozott az idei parlamenti választásokkal, s ahogy közeledett, egyre több időt és energiát fektettünk a munkába. A német nemzetiségi névjegyzékbe történő regisztráció érdekében – rögtön az októberi döntés után – elkezdtük buzdító kampányunkat. Tekintve, hogy számunkra ez nem egy hagyományos választási kampány volt, ezért a szokásos kommunikációs eszközökön túl nagyon nagy szerepet szántunk a személyes találkozásoknak. Magyarországon 406 településen van német nemzetiségi önkormányzat. Mindet nem jártuk be személyesen, de közel százban vagy Heinek Ottó vagy én tartottunk a regisztrációval, a választásokkal kapcsolatos fórumot.

Decembertől 2018. március végéig több mint tizenötezer kilométert autóztam a helyszínek között. Ahogy mondani szokták, bejártam Tolnát, Baranyát... Persze voltunk Szombathelyen, Veszprém-

ben, Balmazújvárosban, Vállajon, Gyulán, Győrben, Sopronban és ez a felsorolás még hosszán folytatható. Bizton állíthatom, hogy Elnök úr, a Közgyűlés tagjai és jómagam ezeken a találkozókon, fórumokon sok-sok ezer emberrel beszélgettünk személyesen, aminek nagyon nagy jelentősége volt.

– Az eredménye is meglett, hiszen több mint harmincezen regisztráltak és huszonhat ezer felett volt a szavazatok száma, így a hazai németiségnek saját képviselője van az országgyűlésben!

– Csakugyan. A 2011-es népszámlálás szerint közel 186 ezer ember vallotta magát német nemzetiségűnek Magyarországon. (Tegyük hozzá, szerintem ez a szám jóval magasabb.) 2018. április 8-án 33 ezer felett volt azon regisztráltak száma, akik szavazhattak a német nemzetiségi listára. Az érvényes szavazatok száma 26 477 volt. Ez a 80,23 százalékos részvétel egyértelműen azt mutatja, hogy a magyarországi németek egységei, és fontosnak találják azt a lehetőséget, amit a teljes jogú, szavazati joggal rendelkező, pártoktól független képviselői hely jelent.

– Úgy érzékeltem, hogy a regisztráltak számában komoly változást hozott a hazai német fiatalok szervezeteinek aktivizálása: megszaporodtak a közösségi médiában a felhívások, az informatív anyagok és felpettedt, legjobbkor vett új lendületet a regisztráció. Jól látom?

– Amennyire tudtuk, figyelemmel kísértük, kísérik azt is, hogy a regisztráltak milyen korúak. Úgy gondolom nagyon sok fiatal sikerült megszólítanunk. Fontos támogatóink voltak a regisztrációs kampány során a kultúrsoportok, az ifjúsági szervezetek tagjai, vezetői. Legalább ilyen fontosak voltak azonban a helyi nemzetiségi önkormányzatok által átvett intézmények, az ottani pedagógusok, igazgatók és természetesen a szülők. A német nemzetiségi regisztrációk közel egyharmada olyan településen lett rögzítve, ahol a helyi német önkormányzatok által átvett oktatási intézmény működik. Nagyon büszke vagyok, büszkék vagyunk rájuk, döntő szerepük volt a választási győzelemben.

– Kisebb vitát gerjesztett, éppen a választások előtt, hogy az országot mint független képviselőjelölt kampányolta végig, aztán a sajtó felkapta a Fideszes múltját, és azzal foglalkozott, hogy a Fidesznek már van egy képviselője.

Mandátum
átvétel után

– Közvetlenül a nemzetiségi regisztráció lejárt előtt jelent meg az ezzel kapcsolatos első cikk, ha úgy tetszik az első tendenciózusan félrevezető politikai támadás... Rólam mindenki tudta és tudja, hogy jobboldali érzelmű, katolikus ember vagyok, eszerint gondolkodom és élek. Mindaddig, amíg nem volt szavazati jogom, senkit nem érdekelt, hogy egyébként milyen politikai kötődésem van. Elnök úrral egyeztettünk a helyzetről és a Fidesz-tagságomat felfüggesztettem. Ezzel kapcsolatban közleményt adtam ki a Magyarországi Németek Országos Önkormányzatával közösen. (Megjelent a www.nemzetisegek.hu honlapon – *a szerk.*) Számomra soha nem okozott dilemmát, hogy a német nemzetiségi ügyek és a politikai érdekek konfliktusai közepette hogyan döntsék. Részemről mindig a német nemzetiségi identitásom volt a meghatározó, az elsődleges. Én – ahogy ezt a megelőző négy évben szószólóként is tettem – pártoktól függetlenül, a magyarországi németek érdekeit vagyok hivatott képviselni az országgyűlésben. Eddigi munkám, azt gondolom, egyértelműen hitelesíti ezt. A parlamenti patkóban mindenkivel egyenlő távolságot tartva, egyformán együttműködve tudtam elérni komoly, látványos eredményeket. Minden nemzetiségi kérdést először az ellenzéki frakciókkal egyeztettem le. Miután megállapodtam velük, csak azt követően tárgyaltunk és egyeztünk meg a Fidesz-KDNP frakcióval vagy éppen a Kormánnyal is. Ez a sorrend azért volt fontos, hogy utóbb ne licitáljanak rá az előterjesztésünkre és ne támadja senki a parlamenti eljárás során. Így értük el, hogy minden nemzetiségi előterjesztésünket egyhangúan fogadták el a törvényhozók.

Még egyszer szeretném hangsúlyozni: én a magyarországi németeket képviselem az országgyűlésben, pártoktól függetlenül.

– *Az elmúlt négy évben – mint említette is – szószólóként tevékenykedett, igen eredményesen. Milyen lesz a kapcsolata a szószólókkal, a Bizottsággal ezután? És hogyan fog együtt dolgozni az országos önkormányzattal, a civil szervezetekkel?*

– Ahhoz, hogy nemzetiségi vonatkozásban bármilyen tartós eredményt el lehessen érni, több parlamenti ciklusra van szükség. Annak, aki nem tudja a nemzetiségi politikát úgy irányítani és képviselni, hogy egy programot politikai ciklusváltásoktól függetlenül tovább lehessen vinni, nincs is értelme, hogy belekezdjen. A tizenhárom nemzetiségi szószóló kifejezetten jó viszonyt alakított ki egymással az előző négy évben. Sikertült azt a megállapodásunkat tartani, hogy a nemzetiségek annak ellenére, hogy sokfélék vagyunk, más-más problémával és elképzelésekkel –, egységes véleményt alakítunk ki. Olyat, amihez lehet megfelelő politikai támogatást szerezni, hogy elérhessük céljainkat.

Nagyon bízom benne, hogy a mostani – jelentősen megváltozott – helyzetben ez a jó együttműködés megmarad. A Magyarországi Nemzetiségek Bizott-

ságának természetesen továbbra is tagja leszek. Az új ülésrend kialakításakor azt kértem, hogy maradjak továbbra is a szószólók mellett, között, s ez így is lesz. Egységesen, „egy hajóban fogunk evezni”, s együtt fogunk – terveim és reményeim szerint – egy még sikeresebb, még eredményesebb ciklust, újabb négy évet lezárni.

Amennyiben más nemzetiségek kérik, akkor a képviselői mandátumommal járó politikai többlet lehetőségeimet kihasználva, természetesen az ő ügyeket vagy a Magyarországi Nemzetiségek Bizottsága által támogatott más ügyeket is segíteni fogom.

A Magyarországi Németek Országos Önkormányzatával, az Elnökséggel és Heinek Ottó elnök úrral eddig is sokat s rendszeresen egyeztettünk a parlamenti munkáról. Minden Közgyűlés az én beszámolómmal zárult. A közeljövőben ezek az egyeztetések még alaposabbak, mélyebbek és gyakoribbak kell, hogy legyenek, hiszen a feladattal, a többlet lehetőségekkel, az ezekkel járó felelősséggel, az ezekkel járó felelősséggel, az ezekkel járó felelősséggel is megnőtt. Sorsunk most már ténylegesen a saját kezünkben van. A szakmai kérdésekben minden esetben egyeztetni kívánok az LdU szakbizottságaival, Elnök úrral és szükség esetén külső szakértőkkel is.

– *Milyen tervekkel, feladatokkal lát neki ennek a négyéves időszaknak? Továbbra is a költségvetés, az oktatás marad elsődleges?*

– Képviselőként azon pontoknak a megvalósításáért fogok dolgozni, amit az LdU-val a kampányban is meghatároztunk, ismertettünk. Azért, hogy:

- gyermekeinket jó színvonalú és általunk működtetett bölcsődékben, óvodákban, iskolákban neveljék több anyanyelvű s több kultúrában otthonosan mozgó, öntudatos magyarországi németekké;
- egyesületeink, művészeti csoportjaink kulturális örökségünk ápolásában végzett munkáját elismerjék, ne ütközzenek állandóan bürokratikus akadályokba;
- a német önkormányzatok visszakapják véleményezési, egyetértési jogait;
- zavartalanul ápolhassuk kapcsolatainkat a német nyelvterülettel.

Ezek azok a legfontosabb, stratégiai célok, melyekhez kollégáimmal együtt megpróbáljuk megszerezni a megfelelő politikai támogatást, „elindítjuk” a szükséges parlamenti folyamatokat, hogy a Tisztelt Ház elé kerülhessenek. Vallom: egy adott nemzetiség politikai céljait, a célok eléréséhez vezető utat, nekünk – egy-egy nemzetiséghez tartozóknak – magunknak kell meghatároznunk, kidolgoznunk és végrehajtanunk.

Meiner Aktivität gibt neuen Schwung: die Triebkraft heißt Begeisterung, azaz én rendkívül tette készen és optimizmussal indulok neki az újabb négyéves ciklusnak. A sikerek eléréséhez továbbra is kérem úgy a magyarországi németek, mint minden magyarországi nemzetiséghez tartozó honfitársam segítségét, számítok a támogatásukra.

Összeállításunkban bemutatjuk a szószólókat, s a későbbiekben is nyomon követjük tevékenységüket. Mindegyiküknek ugyanazokat a kérdéseket tettük fel, válaszaikból megtudhatjuk, milyen tervekkel, elképzelésekkel kezdik meg négyéves munkájukat a Parlamentben.

A szószólók a Parlament alakuló ülésén Kövér László házelnökkel és Semjén Zsolt helyettes miniszterelnökkel

Paulik Antal szlovák nemzetiségi szószóló:

– Az országgyűlési szószóló jogintézménye az elmúlt négy évben bebizonyította létjogosultságát: a szószólók munkája több területen is eredményes volt. Mit tart ezek közül a legfontosabbnak?

– Az elmúlt négy év során bebizonyosodott, hogy a nemzetiségi szószólói intézmény a képviseleti rendszer fontos eleme a nemzetiségi közösségek számára. Nyilvánvaló, hogy a szószólók, illetve a Magyarországi Nemzetiségek Bizottsága jelenléte az országgyűlésben sokat segített a nemzetiségek számára fontos jogszabály-módosítások elfogadásában. A legnagyobb eredmény azonban a terület finanszírozásának bővülése, ami az elmúlt évtizedek lemaradását részben kiegyenlítette. Nyilvánvaló, hogy a pénzügyi lehetőségek bővülése nélkül nehezen képzelhető el a nemzetiségi önkormányzatok további működése, az intézményhálózat fejlődése és a közösségi bázis, a társadalmi szervezetek erősítése. Fontos eredménynek tartom azt is, hogy legalább bizonyos elemekben sikerült módosítani a nemzetiségek jogairól szóló törvényt.

– Milyen kapcsolatban állt és fog állni a szlovák nemzetiségi közösséggel, amely az országgyűlésbe küldte? Kap-e muníciót, ötleteket, kéréseket az országos önkormányzat közgyűlésétől? Beszámol-e közösségének a végzett munkájáról?

– Véleményem szerint a szószóló közvetlen kapcsolata mindennél fontosabb az őt delegáló szervezet – esetemben az Országos Szlovák Önkormányzat Közgyűlése – tagjaival. Ők ismerik legjobban az általuk képviselt régiók, a települések problémáit, így felvetéseikkel jelentősen segíthetik a szószólói munkát. A kapcsolat nyilvánvalóan oda-vissza kell, hogy működjön: a kapcsolattartás keretében fontos, hogy szószólóként tájékoztassam a közgyűlés tagjait az országgyűlésben végzett munkáról. Természetesen a szószóló személyes érdeke az is, hogy a közösség tagjai, a helyi és megyei önkormányzatok, szervezetek, intézmények tevékeny tagjai is ismerjék őt magát és azt a munkát, amit a közösség érdekében végez. A személyes kapcsolattartást ezért minden szinten kiemelten fontosnak tartom. Éppen ezért – amellet, hogy lehetőségeimhez mérten igyekszem minél több szlovák lakta településre eljutni – vidéki iroda megnyitását és fenntartását tervezem Békéscsabán, a dél-alföldi szlovákok központjában.

– Melyik területen kíván aktívan dolgozni az elkövetkező ciklusban? Önkormányzatok, költségvetés, oktatás, külügy, civilek, más. Hol lát a maga területén tennivalókat?

– Fontosnak tartom, hogy az országgyűlés által elfogadott törvényekben tükröződjön az ország nemzetiségi kulturális sokszínűsége. Éppen ezért – elképze-

lésem szerint – ebből a szempontból is át kell tekinteni a korábban elfogadott törvényeket, és ahol szükséges, kezdeményezni kell azok módosítását. Ugyancsak fontos, hogy az elfogadott jogszabályok összhangban legyenek a hazánk által korábban tett nemzetközi vállalásokkal.

Át kívánom tekinteni például azt, hogy az Európa Tanács kisebbségvédelmi dokumentumaihoz csatlakozáskor tett vállalásokban foglaltak miként jelennek meg az azóta elfogadott törvényekben. Előéletemből kifolyólag szándékomban áll aktívan részt venni a nemzetiségi oktatás keretei módosításában, de szeretném elősegíteni a magyar és a szlovák parlamentközi kapcsolatok élénkebbé, szorosabbá válását is.

– *Kérjük, mutakozzon be röviden: képzettség/foglalkozása, mely területen tevékenykedett korábban, tudja-e hasznosítani a szöszölői munkája során korábbi tapasztalatait, ha igen, hogyan, milyen formában? (Albizottsági munkában, stb.)*

– Úgy gondolom, hogy a BARÁTSÁG olvasóinak nagyobb része – legalábbis részben – ismeri a múltamat, így talán elég, ha valóban röviden mutakozom be. Békéscsabán születtem, ott is érettségiztem, majd történész szakon a pozsonyi (bratislavai) Komenský Egyetem Bölcsészkarán szereztem diplomát. Ezt követően két évig levéltárosként, majd hat éven át tolmácsként, fordítóként dolgoztam. 1996-ban kerültem a központi közigazgatásba, a Művelődési és Közoktatási Minisztériumba, ahol a szlovák nemzetiség oktatásával, kulturális ügyeivel foglalkoztam. Rövid időn belül osztályvezető, majd a Nemzeti és Etnikai Kisebbségi Főosztály vezetője lettem.

1998-ban kerültem az akkori Nemzeti és Etnikai Kisebbségi Hivatalba, ahol 2016-ig dolgoztam. A Hivatal a későbbi választásokat követően különböző minisztériumok felügyelete alá került, majd főosztályként beolvadt a Miniszterelnöki Hivatal, később a Nemzeti Erőforrások Minisztériuma szervezetébe. A Hivatalban és utódszervezeteiben is vezető tisztségeket – főosztályvezető, főigazgató-helyettes, majd újra főosztályvezető – töltöttem be. Munkám során egyrészt közvetlen kapcsolatot tartottam valamennyi hazai nemzetiség országos önkormányzatával, intézményeivel, másrészt részt vettem a nemzetiségi önkormányzatok, intézmények és szervezetek működését meghatározó jogszabályi környezet kialakításában is. 2016-ban átkerültem az Emberi Erőforrás Támogatáskezelő állományába, ahol viszonylag rövid ideig az Egyházi és Nemzetiségi Támogatások Osztályát vezettem. 2017 márciusától dolgoztam az Országos Szlovák Önkormányzat Hivatalában.

Úgy gondolom, a vázolt életpályán szerzett tapasztalataimmal hasznos tagja lehetek az Országgyűlés Nemzetiségi Bizottságának, ahol elsősorban – amint azt fentebb is jeleztem – a jogszabály-előkészítésben, illetve a jogszabályi rendelkezések „nemzetiségbarát” szemléletének biztosításában szeretnék aktívan tevékenykedni.

– *A parlamenti munka mellett marad-e ideje, energiája a saját nemzetiségi közössége rendezvényein, munkájában való részvételre az anyaországgal való kapcsolatok ápolására?*

– Bizom benne, hogy marad energiám erre, hiszen – megismétlem – fontosnak tartom a közvetlen kapcsolattartást a szlovák önkormányzatokkal, intézményekkel és szervezetekkel. Elképzeléseim szerint a ciklus során szeretném felkeresni az összes olyan települést, ahol szlovák önkormányzat, vagy szervezet működik. Nyilvánvalóan részt fogok venni az országos jelentőségű szlovák nemzetiségi eseményeken (Magyarországi Szlovákok Napja, az Országos Szlovák Önkormányzat és az országos társadalmi szervezetek közgyűlésein stb.). Meghívás alapján, amennyire lehetséges, szeretnék legalább évente egyszer eljutni minden megyei szlovák önkormányzat közgyűlésére. Természetesen ugyanez áll a magyarországi szlovák nemzetiség intézményei által szervezett nagyobb jelentőségű eseményekre is.

Az anyaországi kapcsolattartás terén mielőbb személyesen is fel kívánom keresni az anyaország parlamentjének a határokon kívül élő szlovákokért felelős bizottságát és a Határon Túli Szlovákok Hivatalát, ahogyan az egyes minisztériumok – oktatásért, illetve kultúráért felelős tárcák – illetékes szervezeti egységeit. A velük való kapcsolattartást is rendszeressé kívánom tenni, hogy legalább évente egyszer legyen lehetőségünk megbeszélni a hazai szlovákokhoz kapcsolódó – az anyaországot is érintő – feladatok időszerű állapotát. A korábbi tapasztalatok alapján feltételezem, hogy emellett részt veszek majd a Magyar–Szlovák Kisebbségi Vegyes Bizottság munkájában is.

– *Milyen tervekkel kezdi meg országgyűlési munkáját?*

– Mivel elődöm, a korábbi szlovák szöszölő egyben a Bizottság elnökének feladatkörét is betöltötte, mindenképpen megváltozik a szlovák szöszölői munka. A Bizottság tagjaként nyilvánvalóan törekszem majd arra, hogy továbbvigyem azt a fajta aktív részvételt, ami elődöm munkavégzését jellemezte. Szélesebb körben kívánom értelmezni ugyanakkor a nemzetiségi jogok érvényesülését, illetve azok törvényekben való megjelenését. Éppen ezért szeretném átfogóbban áttekinteni a magyarországi nemzetiségek – köztük a szlovákok életét közvetlenül befolyásoló törvények, illetve más jogszabályok tartalmát, és ahol esetleg szükségesnek mutatkozik, a Bizottság tagjainak támogatásával kezdeményezni fogom megfelelő módosításukat. Úgy vélem, hogy a Bizottság tagjai között az elmúlt négy évben kialakult együttműködés szintén folytatható, így a részben megváltozott összetételű testületben is képesek leszünk ugyanolyan fontos eredményeket elérni, mint azt az előző ciklusban láthattuk.

– *Jó munkát kívánunk az elkövetkezendő négy évben!*

– Köszönöm, és remélem, hogy a BARÁTSÁG szerkesztőségének közreműködésével továbbra is lehetőség lesz a folyamatos tájékoztatásra a Magyarországi Nemzetiségek Bizottságában végzett munkáról.

Kissné Köles Erika szlovén nemzetiségi szószóló:

Az országgyűlési szószóló jogintézménye megítélés szerint a várakozásokon felül bizonyította, hogy Magyarország tizenhárom nemzetisége él és élni akar! Minden törekvésünket ennek az állításnak rendeltük alá, és munkánk számos tekintetben hozott határozott előrelépést.

Nagyon gyorsan „törvényalkotókká” váltunk. A Magyarországi Nemzetiségek Bizottsága megalakulását követően azonnal belefogott az országgyűlés legjellemzőbb feladatába, hiszen a 2014. évi őszi helyhatósági nemzetiségi választások a választási eljárásról szóló törvény bizonyos szakaszainak megváltoztatását kívánták. Bizottságunk megalkotva a törvényjavaslatot és azt egyeztetve a parlamenti frakciókkal, azonnal rátalált tehát az útra, melyen az elmúlt négy évben sikeresen működött. Az Országgyűlés önálló, a nemzetiségek érdekeit, s jogait érintően törvényalkotást kezdeményező, javaslattevő, véleményező és kormányzati munkát ellenőrző bizottságának valamennyi nemzetiségi szószóló teljes jogú tagja. A Bizottság által elért valamennyi törvényt módosítás közül kiemelendő, hogy ebben a ciklusban, a szaktárcákkal való hosszas szakmai egyeztetések és többszörösen átdolgozott javaslatok figyelembe vételével sikerült módosítani a nemzetiségi törvényt. A módosításokat tartalmazó törvényjavaslat önálló bizottsági indítványként került benyújtásra, amit az országgyűlés 2017. december 12-i plenáris ülésén 100%-os támogatottsággal, tartózkodás és ellenszavazat nélkül fogadott el. Természetesen úgy érzem, hogy minden eredményhez közöm van, hiszen a bizottság munkájában rendszeresen és aktívan részt vettem.

A költségvetési törvények tárgyalása 2015-től minden évben jelentős eredményt hozott a nemzetiségi közösségek életében, a költségvetés sarokszámai úgy emelkedtek, hogy a nemzetiségi önkormányzatok kiegyensúlyozott és biztonságos működésén túl az intézmények fejlesztését, új beruházások megvalósítását is lehetővé teszik. Azt gondolom, nagyon jelentősnek mondható a Köznevelési és Kulturális Albizottságban végzett munkánk is. Az elmúlt négy évben ennek az albizottságnak elnökeként tevékenykedtem. A köznevelési törvény a nemzetiségi közoktatás és köznevelés számára előnyöket hozó változtatásai albizottsági üléseink munkájából erednek. Kilenc, a nemzetiségi köznevelést, nemzetiségi szakképzést, nemzetiségi felsőoktatást is érintő törvényjavaslat parlamenti tárgyalása során szólaltam fel. Felhívtam a szavazati joggal rendelkező képviselők figyelmét a törvényt módosítások nemzetiségi vonatkozásainak fontosságára. Arra például, hogy a nemzetiségi köznevelés alapfeladatként mely iskolatípusokban valósulhat meg, és ezt a törvény 4. §-a foglalja magában. A kiegészítő nemzetiségi oktatás törvényi háttérének a rendezése, de a külföldön diplomát szerzett pedagógusok foglalkoztatásának kérdése, illetve az oktatás több szabályozási aspektusa, a nemzetiségi pedagógusok képzésének

folyamatos biztosítására vonatkozó jogszabályi háttér is részei voltak az elmúlt ciklusban végzett tevékenységemnek. Ezek mellett fontosnak érzem, hogy a külföldről támogatott szervezetek átláthatóságáról szóló törvényjavaslat általános vitájában felszólalhattam és érvelhettem ennek hátrányos voltáról a nemzetiségeket illetően. A törvény nemzetiségi civil szervezetekre való kiterjesztését a Tisztelt Ház végül elvetette.

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló törvény tárgyalása során is szükséges volt a nemzetiségi közösségek szempontjait felsorakoztató érvek ismertetésére. A törvényjavaslat vitájában a bizottság által megbízott felszólalóként vettem részt.

A szlovénség az a nemzetiség, amely már a hatodik század óta él a térségben, ahol ma is élünk, mi, az utódaik. A ciszterci rend szentgotthárdi monostorának létrejöttkor kezdett növekedni a szlovén lakosság lélekszáma, de kis nemzet tagjai vagyunk, nem lehetünk mi sem sokan. Sohasem „költöztünk”, sosem voltunk más ország részei. Kicsinységünkől fakad, hogy nálunk egy ember ötféle feladatot kell, hogy ellásson, miközben a nagyobb nemzetiségek esetében egy feladatra öt ember jut. Mindezek ellenére, és ezzel együtt élünk, dolgozunk, küzdünk nyelvünk és kultúránk megmaradásáért.

En mindenkivel tartom kapcsolatot! A munkám a szlovénekért és a szlovénekkal nyer értelmet. Az ő szószólójuk vagyok, nélkülük nem is nagyon lenne jogom „megszólalni”. A jelölő szervezet, az Országos Szlovén Önkormányzat (OSZÖ) elnökével, *Ropos Márton*nal négy éve bevett gyakorlatunk a reggeli telefonálás: szinte napi rendszerességgel tájékoztatjuk egymást közös dolgainkról, s megbeszéljük a feladatokat. Kapcsolatot tartok az OSZÖ hivatalvezetőjével, munkatársaival. *Dr. Sütő Ferenc* kollégám minden, a tudomásunkra jutó és a nemzetiségi önkormányzatokat, egyesületeket, szervezeteket érintő információt azonnal e-mailben, levélben és telefonon továbbít. Munkámról rendszeresen beszámolok a szlovén lakosság számára szervezett fórumokon és rádióinkban, a *Radio Monošter* adásaiban, hetilapunkban, a *Porabje*-ban, de a szentgotthárdi médiában, tévében, városi újságban is. Kollégám a látványos eseményekről rendre tudósít egy közösségi portálon, a www.szlovenszoszolo.hu honlapon, ami gyakori frissítéssel működik. A négy év munkájáról munkatársammal egy színes, kétnyelvű 36 oldalas összefoglaló kiadványt készítettünk, s eljuttattuk minden szlovénhez.

A most következő ciklusban szinte mindenütt látok tennivalókat. Engem így neveltek: Lásd meg a munkát! Meg is láttam. Pedagógusként és mindig mindenhol 100%-os teljesítményre törekedtem... Továbbra sem szakítok a nemzetiségi közneveléssel, ami persze, részben költségvetési kérdés is. Fontosnak tartanám, hogy a nemzetiségi önkormányzatok feladat- és hatáskörébe friss levegőt fújjunk: a nemzetiségi nyelv, kultúra és hagyományok megőrzésére hangsúlyozottan összpontosító szervezetek legyenek! És meg kell szeretetni ezeket a munkákat a húsz-harminc évesek nemzedékével

és a gyerekekkel is. Szeretni kell a nemzetiségünket, tudni a nyelvét, és egyéni fejlődésünkben a Magyarországot, a magyar társadalom nyújtotta lehetőségeket jól használva válni kettős identitású emberré. Értéket vinni minden egyes egyén életébe! Megmutatni, mitől tud szép is lenni a nemzetiségi lét, megértetni, hogy a kisebbségben létezés a mai törvényi háttérrel Magyarországon értékes kettős létezés is megenged. Ez gazdagság! Ennek tudatosításában nekünk óriási szerepünk van!

Kissné Köles Erika – és tiszta magyar nevemmel elentétben tiszta szlovén – vagyok. Minden felmenőm szlovén, a családom a legenda szerint Kronec volt még a XIX század elején. Életem 2014-ig iskolákhoz kötött: tanultam és tanítottam. Eredetileg általános iskolai tanári végzettséget szereztem magyar és szlovén szakon, Szombathelyen, majd középiskolai tanárit, illetve kicsit később közoktatás-vezetői diplomát is. Tanítottam általános iskolákban, gimnáziumban, szakközépiskolában, óraadóként a szombathelyi tanárképző főiskolán. Voltam témavezető tanára diplomadolgozatukat készítő fiataloknak, de külső értékelő, bíráló is. Tanácsokat lektoráltam, bíráltam és készítettem. Szeretem az iskolát. A tanulással nem is tudok szakítani. A mostani munkámat is tanulásnak, sok tudás és tapasztalat birtokába juttató színes tevékenységnek tartom. A politikával 1998-ban „kötöttem házasságot”, amikor Szentgotthárd Város Önkormányzata, a szlovén közösség érdekeit megjelenítő képviselője lettem, s egyúttal a helyi nemzetiségi önkormányzaté is. Tizenkét évig voltam Szentgotthárd város képviselője, 2014-ig szlovén képviselő, tizenkét éven át az Országos Szlovén Önkormányzat elnökhelyettese. Ezek a „tanulóéveim” mind hozzásegítettek ahhoz, hogy kitanuljam a nemzetiségi politikát is, a jogszabály-értelmezéseket, az emberekkel, közösségekkel való bánásmódot, a helyes, az erőszakmentes kommunikáció fortélyait... E tudások birtoklása nélkül eszembe sem jutott volna ezt a szép, összetett, néha nehéz, mégis izgalmas, mert eredménnyel kecsegtető feladatot elvállalni. Feleség, anya és nagymama vagyok. Kell, hogy álljon mögöttem egy megértő és támogató család. Néha nekik sem, nekem sem könnyű az, hogy a mama állandóan megy, de életem a családom, a szlovénységem, a magyarságom, a keresztény hitem. Egy értelmes, szép jövő... Itt, itthon.

Giricz Vera ruszin nemzetiségi szószóló:

Az Országgyűlés Magyarországi Nemzetiségek Bizottsága tagjaként számos módosító javaslat kidolgozásában vettem részt a 2015., 2016., 2017. és 2018. évi központi költségvetésről szóló törvényjavaslathoz. Ezek a települési, területi és az országos önkormányzatok, az általuk fenntartott intézmények és a társadalmi szervezetek támogatásának emelését szolgálták. A bizottsági egyeztetéseken aktívan képviseltem az Országos Ruszin Önkormányzat (ORÖ) költségvetési igényeit, melynek eredményeként jelentős emelkedést sikerült elérni úgy az önkormányzat, mint az általa fenntar-

tott intézmények finanszírozásában, valamint 100%-os emelést a települési, a regionális önkormányzatok és az Emberi Erőforrás Támogatáskezelő (az EMET) esetében. Magyarország Kormánya az elmúlt hét esztendőben jelentősen növelte a hazai ruszin közösség életét, kultúráját, identitását erősítő programok megvalósítására fordítható támogatások összegét. Jól példázza ezt az a tény is, hogy míg 2010-ben 87 575 419 forint, addig 2017-ben már 211 810 400 jutott a ruszin nemzetiség támogatására, ami 241%-os támogatásnövekedést jelent. A ruszin közösség által kapott 2017. évi egyedi támogatások összege pedig 26 050 000 forintot tett ki.

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvényjavaslatokkal párhuzamosan folyt a nemzetiségi jogokról szóló 2011. évi CLXXIX. törvény érintett fejezeteinek módosítása is. A Köznevelési és Kulturális Albizottság tagjaként, több olyan javaslat kidolgozásában vettem részt, amelyeket elő is terjesztettek a törvényalkotás során.

2015. november 25-én és 26-án az Országgyűlés Nemzeti Összetartozás Bizottsága küldöttsége tagjaként látogatást tettem Kárpátalján. Az ott élő magyarsággal kapcsolatos időszerű kérdésekkel és a választások eredményeivel ismerkedtünk meg. 2015-ben a Magyarországi Nemzetiségek Bizottsága az alapvető jogok biztosának és helyetteseinek tevékenységéről benyújtott beszámolóról kialakított állásfoglalását én ismertettem az országgyűlés plenáris ülésén. A Médiaszolgáltatás-támogató és Vagyonkezelő Alap (MTVA) vezetőivel történt számos egyeztetés során javasoltam, hogy a nemzetiségek az ünnepeiken kapjanak lehetőséget a közmédia nagyhallgatottságú, illetve nézettségű műsorsávjában a bemutatkozásra. Felszólalásaim eredményeként az M1 „Ma este” műsorában egy nyolcperces stúdióbeszélgetésben válaszoltam a Ruszin Nemzeti Ünnepről és a hazai ruszin közösség életét érintő kérdésekre, a Kossuth rádióban pedig a „180 perc” című műsorban tájékoztattam a hallgatókat az ünnepről és hagyományainkról. A Nemzeti Színházban tavaly május 22-én megtartott Ruszin Nemzeti Ünnep rendezvényeit és számos interjút az M1 egyenes adásban közvetítette.

Az országgyűlés 2016. március 29-én megtartott ülésnapján a napirendi pontok tárgyalása után a vezérlő fejedelem születése 340. évfordulója tiszteletére II. Rákóczi Ferenc és a ruszinok címmel megemlékeztem róla, valamint személye és az általa „gens fidelissima” (leghűségesebb nép) néven emlegetett ruszinok között kialakult történelmi kapcsolatról, a szabadságharcban való részvételről és Rákóczi emlékének jelenkori ápolásáról.

Napi kapcsolatban állok az Országos Ruszin Önkormányzat elnökével és képviselőivel, a Hivatallal, az intézmények vezetőivel, a Gazdasági Kabinettel. Az Országos Ruszin Önkormányzat Szervezeti és Működési Szabályzata szerint a szószóló tanácskozási joggal részt vesz az ORÖ közgyűlésein. Így a testület előtt évente beszámolok tevékenységemről és az elhangzottak megjelennek a ruszin médiában is. Az ORÖ egyik legfontosabb feladatának az anyanyelv ápolását tartja,

ennek érdekében – kezdeményezéseimre – szorgalmaztuk az elmúlt évben az Emberi Erőforrások Minisztériumánál a Komlósikai Ruszin Nemzetiségi Önkormányzat fenntartásában működő Komlósikai Általános Iskola támogatását. Több mint 6,5 millió forintot fordítottak erre a célra, míg 2016-ban összesen 4,5 millióval támogatták az intézményt. 2017. február 21-én, az Országház Vadásztermében *Soltész Miklós*, az Emberi Erőforrások Minisztériuma egyházi, nemzetiségi és civil társadalmi kapcsolatokért felelős államtitkára átadta a támogató okiratokat, amelyek szerint Komlósikai Általános Iskola 5,6 millió forint kiegészítő támogatásban részesült. Ugyancsak az EMMI támogatásával készült el a Ruszin helyesírási szótár és a Magyar-ruszin szótár kézírata, s küszöbön áll a Ruszin-magyar szótár megszületése. A Társadalmi Megújulás Operatív Program (TÁMOP) pályázata révén kézbe kerülhettek az első ruszin nyelvű tankönyvek (Ruszin nyelvkönyv és munkafüzet 1-2. osztály, Ruszin népmesemondás 1-4. osztályosok számára). Ezeket szívesen használják a műcsenyi Szent Péter Görögkatolikus Általános Iskola és a Komlósikai Általános Iskola tanulói is.

Az Országos Ruszin Önkormányzat kulcsfontosságú feladatának tekinti a görögkatolikus hagyományok ápolását, a vallási közösség fejlesztő erejének erősítését, infrastrukturális háttér létrehozását. Ennek érdekében szintén aktív tevékenységet fejtettem ki. Így a ruszin görögkatolikus hagyományok továbbélését szolgálja az EMMI 30 millió forintos támogatásával a Hajdúdorogi Főegyházkerület tartós használatába adott debreceni, Felsőjózsa utca 11. sz. alatti telekre tervezett Görögkatolikus Ruszin Közösségi Ház megépítése, ami jelentősen hozzájárul majd a nemzetiségi-vallási identitás megerősödéséhez. A Közösségi Ház a Debrecen-Józsa Görögkatolikus Egyházközség és a Debreceni Ruszin Nemzetiségi Önkormányzat bevonásával működik tovább, ugyanis az épület egy másik kezdeményezés révén megvalósítani tervezett fatemplom mellett áll majd. A programot szakmai közreműködőként segíti a Hajdúdorogi Főegyházkerület.

Szervezésemben hazai ruszin táborokban nyaraló gyermekek tehettek látogatást az Országházban, s vehettek részt egy fővárosunk látványosságait ismertető dunai hajókiránduláson. Munkám fontos eredményének tekintem a Ruszin Tudományos Intézet működési hátterének végleges, megnyugtató megoldását, valamint két ruszin nyelvtanár számára az Eperjesi Tudományegyetemen biztosított ösztöndíjat.

A 2011. évi népszámlálás alapján a nemzetiséghez tartozás összes mért tényezőjét figyelembe véve 3882, jellemzően szórványban élő személy vallotta magát ruszin nemzetiségűnek. A ruszin nemzetiséghez tartozók száma tíz év alatt 87%-kal nőtt.

A közösség politikai aktivitását mutatja, hogy a 2014-es őszi önkormányzati választásokon 3107 ruszin nemzetiségi választópolgár iratkozott fel a választói névjegyzékre, s az öt nemzetiségi jelölőszervezet által

indított jelöltekre végül összesen 2297 választópolgár adta le a szavazatát. A 2018. évi országgyűlési választások kampányidőszakában az Országos Ruszin Önkormányzat listaállító jelölő szervezetként Budapesten és Miskolcon tartott kampánygyűléseket, amelyeken közel nyolcszázan vettek részt. A Magyarország különböző tájairól érkező csoportok részére az ORÖ, a kampányra átutalt összegből fizette a buszokat, a termeket, az ebédet és a kampányanyagokat. A Nemzeti Választási Iroda adatai szerint 2018. április 8-án a ruszin nemzetiségi névjegyzéki nyilvántartásban 875 ruszin nemzetiségű választópolgár szerepelt, s az ORÖ listájára leadott érvényes szavazatok száma 539 volt.

Ukrán nyelv és irodalom, valamint angol nyelv és irodalom szakos tanári végzettséggel rendelkezem, 2003 februárjáig egyetemi és főiskolai oktató voltam. Az Országos Ruszin Önkormányzat elnökeként két ciklusban szerzett tapasztalataimat szószólói munkában, bizottsági és albizottsági tagként egyaránt hasznosítottam.

Rendszeresen részt veszek a ruszin országos önkormányzat rendezvényein, több megnyitását is magamra vállaltam (pl. II. Rákóczi Ferenc Emlékünnep, Hodinka Antal Emléknap, Nemzeti Ruszin Ünnep, Ruszin Búcsú). Ott vagyok a települési önkormányzatok rendezvényein is. Fővédnöke voltam a Vámosújfalui Ruszin Nemzetiségi Önkormányzat szervezésében első alkalommal megrendezett Vámosújfalui Népdalkör Találkozónak, a Ruszin Nemzeti Ünnep 2018. egri ünnepségének és *dr. Bódis Józseffel*, a Pécsi Tudományegyetem rektorával együtt a „Szláv-magyar kapcsolatok: múlt, jelen, jövő” című nemzetközi tudományos konferenciának. (Ez a tanácskozás *Hodinka Antal* akadémikus emléke s az egyetem közelgő jubileuma előtt tisztelgett. A PTE Bölcsészettudományi Kara, a Pécsi Orosz Központ, a Szlavisztika Intézet, a Történelemtudományi Intézet, a Modernkori Oroszország és Szovjetunió Történelmi Kutatócsoport volt a szervezője.) Védnöke voltam a Pécsi Ruszin Önkormányzat, a Nyíregyházi Ruszin Nemzetiségi Önkormányzat és Nyíregyháza-Örökösöldi Görögkatolikus Egyházközség szervezésében tartott ünnepélyes rendezvénynek is Nyíregyházán, ahol *Luscsák Nílus*, a Munkácsi Görögkatolikus Egyházközség segédpüspöke áldotta meg a templomkertben felállított *Boldog Romzsa* Tódor emlékművet. A Stefánia Palotában *dr. Simicskó István* honvédelmi miniszterrel együtt láttam el ezt a feladatot a 2016-ban és 2017-ben megtartott Ruszin Művészet Remekjei rendezvényen.

A következő törvényalkotási ciklusban munkámat a már megszerzett és kibővült tapasztalataimra támaszkodva fogom végezni. Az Országgyűlés Magyarországi Nemzetiségek Bizottsága, valamint e bizottság Köznevelési és Kulturális Albizottságának tagja vagyok, dolgozom továbbá az Interparlamentáris Unió Magyar-Szlovák Baráti Tagozata és a Nemzeti Fenntartható Fejlődés Tanácsának tagjaként is.

Összeállításunk következő számunkban folytatódik!